

Yleis- ja vatsaelinkirurgian poliklinikka

Potilasohje Eksote

PERÄAUKON HAAVAUMA (FISSUURA ANI)

Peräaukon haavauma eli fissuura ani on peräaukon ihon eräänlainen halkeama. Se saa alkunsa yleensä ummetuksesta, kun kova uloste vahingoittaa peräaukkoa. Joskus ripulitaudin yhteydessä runsas pyyhkiminen voi aiheuttaa haavauman. Haavauma aiheuttaa kipua, joka pahenee ulostaessa. Pyyhkiessä paperissa voi näkyä pieni määrä kirkasta verta.

HAAVAUMAN ITSEHOITO

Haavaumista 80 % paranee itsestään. Ummetuksen hoito on tärkeää paranemisen edistämiseksi ja myös haavauman uusiutumisen estämiseksi. Paranemista voi auttaa huolehtimalla hygieniasta suihkuttamalla peräaukkoa pari kertaa päivässä ja ulostamisen jälkeen. Lämpimät (noin 40-asteiset) istumakylvyt aamuin illoin 15–20 minuutin ajan helpottavat kipua ja peräaukon sulkijalihasten supistustilaa.

MILLOIN HOITON?

Hoitoon on syytä hakeutua, jos vaivat ovat hankalat itsehoidosta huolimatta tai oireet jatkuvat pitempään kuin 1–2 kuukautta.

PERÄAUKON HAAVAUMAN HOITO

Kipua ulostamisen yhteydessä voidaan lievittää puudutusainetta sisältävillä voiteilla tai peräpuikoilla. Jos haavauma ei parane kahdessa kuukaudessa, se on muuttunut pitkäaikaiseksi eli kroonistunut. Tällöin voidaan kokeilla nitraatti- tai diltiatseemi -voiteita, joilla puolet haavaumista paranee.

Usein krooninen haavauma vaatii kirurgisen hoidon, johon nykyisten ohjeiden mukaan ryhdytään, jos muu hoito ei ole tehonnut neljän kuukauden aikana. Leikkauksessa katkaistaan peräaukon sulkijalihaksen säikeitä.

PERÄAUKON HAAVAUMAN EHKÄISY

Koska haavauma liittyy usein kovaan ulosteeseen, sitä voidaan ehkäistä tehokkaalla ummetuksen hoidolla. Myös säännöllisellä peräaukon hygienialla (saippuapesut) haavaumien syntyä voidaan todennäköisesti estää.